

คนอบรม...ไม่อบรม

นำเสนอเมื่อ : 16 มิ.ย. 2552

ธรรมะ เพื่อชีวิตที่ดี

คนเราประกอบด้วยกายและจิตใจ สองส่วนนี้จะต้องมีความสัมพันธ์กัน และเกิดความสุข ความสุขจึงจะเกิด หากเราพัฒนาแต่ทางร่างกายด้วยการบำรุงอาหาร กินดี อยู่ดี มีบ้าน มีรถ และมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็เพียงทำให้ร่างกายได้รับความสะดวกเท่านั้น

ส่วนจิตใจก็ต้องการอาหารเช่นกัน หากไม่ได้รับการบำรุง พัฒนา ยังมีความโลภ โกรธ หลง ไม่รู้จักพออยู่ แม้มีทรัพย์สินสมบัติต่าง ๆ ก็ไม่อาจทำให้เรามีความสุขได้ เราจำเป็นจะต้องมีการอบรมทั้งกายและจิตไปพร้อมกันด้วย

มีปัญหาว่า บุคคลที่ได้รับการอบรมทางกายและจิต กับ บุคคลที่ไม่ได้รับการอบรม จะมีความแตกต่างกันอย่างไร ?

ในเรื่องดังกล่าว พระผู้มีพระภาคเจ้าได้เคยตรัสไว้เกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับการอบรม กายและจิต ใจมีใจความโดยสรุปว่า ... ปุถุชนในโลกนี้ เมื่อได้รับความสุขแล้ว ก็มีความยินดี หลงระเหิงในสุข และติดอยู่ในสุข ทำให้ความสุขเขาค่อยงำจิตใจ แต่ต่อมาเมื่อความสุขดับหายไป ยามเกิดความทุกข์ขึ้นมาแล้ว ก็เศร้าโศกเสียใจร้องไห้ รำพัน ลำบากใจ ตีอกชกตัว เสียอกเสียใจ และ คร่ำครวญ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะปุถุชนเหล่านี้มิได้อบรมกายและจิตใจมาก่อน

ส่วนปุถุชนคนใด เมื่อมีความสุขมากกระทบแล้ว ก็ไม่ยินดีหลงใหลในสุข ไม่ให้ความสุขนั้นครอบงำจิตใจ

ไม่ติดในความสุขนั้น แม้อ่ต่อมาเมื่อความสุขดับหายไป
ยามเกิดความสุขมากกระทบก็ไม่ยินดียินร้าย ไม่ดีโทษดีพาย
ไม่รองให้รำพัน ตีอกชกตัว
และไม่ให้ความทุกข์นั้นมาครอบงำจิตใจได้

ทั้งนี้เพราะปุถุชนเหล่านี้ได้อบรมกายและจิตดีแล้ว...(มหาสังจกสูตร มัชฌิมนิกาย)

... ผู้ที่ได้รับการอบรมกายและจิต มาดีแล้ว
ยอมไม่หลงติด ไม่แสดงอาการขึ้น ๆ ลง ๆ และไม่หวั่นไหว
ยามมีสุข และ ทุกข์ มากกระทบด้วยประการฉะนี้